

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN
THÔNG TIN CHUNG VỀ SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: *Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non*

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến:

Áp dụng khi tổ chức hoạt động vui chơi cho trẻ mẫu giáo 5 tuổi tại trường mầm non.

3. Tác giả:

Họ và tên: Đặng Thị Khuya

Ngày/tháng/năm sinh: 10/01/1985

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên Trường Mầm non Thái Sơn I

Điện thoại DD: 0782180822

4. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: Trường Mầm non Thái Sơn I.

Địa chỉ: Xã Thái Sơn- huyện An Lão- Thành phố Hải Phòng

Điện thoại: 0225 3697 426

I. Mô tả giải pháp đã biết:

Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói:

“Trẻ em như búp trên cành

Biết ăn, biết ngủ, biết học hành là ngoan.”

Trẻ em là niềm hạnh phúc của mỗi gia đình, là tương lai của dân tộc. Chính vì vậy, việc bảo vệ, chăm sóc giáo dục trẻ em là trách nhiệm của toàn xã hội. Trẻ em phải được sống và được dạy dỗ trong một xã hội tràn ngập tình thương với những điều tốt đẹp luôn hiện diện xung quanh. Ngoài ra, các bé phải được giáo dục về lòng yêu cuộc sống, yêu thiên nhiên, yêu con người. Từ những điều hết sức giản đơn ấy, sẽ dần giúp các em yêu thêm mảnh đất quê hương mà mình đang sống. Các em phải được dạy dỗ để có thể phân biệt tốt xấu, đúng sai. Giáo dục trẻ ngay từ khi còn nhỏ là vô cùng quan trọng trong sự nghiệp hình thành và phát triển nhân cách toàn diện cho trẻ sau này.

Hiện nay trong thời đại xã hội phát triển, đất nước đang hòa nhập , trẻ em thường xuyên phải chịu những tác động đan xen của những yếu tố tích cực và tiêu cực, luôn đặt trẻ em vào hoàn cảnh phải lựa chọn những giá trị, đương đầu với những khó khăn thách thức, những tác động tiêu cực. Nếu thiếu kỹ năng sống, các em sẽ rất dễ bị lôi kéo vào những hành vi tiêu cực, bạo lực, lối sống ích kỷ, thực dụng từ đó dễ bị phát triển lệch lạc về nhân cách. Chính vì vậy, việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ để trẻ nhận thức đúng và có hành vi ứng xử phù hợp ngay từ khi còn nhỏ là việc làm rất cần thiết để “ Trẻ em hôm nay” chính là “ Thế giới ngày mai”

Nhận thức được điều đó trong những năm gần đây trường mầm non Thái Sơn I luôn quan tâm đến việc nòng ghép, đưa nội dung giáo dục kỹ năng sống vào các hoạt động chăm sóc- giáo dục trẻ. Tuy nhiên để giáo dục kỹ năng

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

sống cho trẻ thực sự đem lại hiệu quả cao thì không phải ai cũng làm được. Các giải pháp mà hầu hết giáo viên trường tôi đã thực hiện bằng cách cho trẻ xem tranh ảnh, video, tranh truyện, tổ chức hội thi: “Bé khỏe, bé ngoan” có giáo viên, cha mẹ và trẻ cùng tham gia thi ...Khi tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống giáo viên thường sử dụng lời nói để truyền đạt- trẻ thụ động làm theo do đó hiệu quả đem lại chưa đáp ứng được yêu cầu giáo dục.

**** Một số ưu điểm:***

Từ việc áp dụng các giải pháp trên của giáo viên trường tôi vào hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mang lại 1 số ưu điểm như: giáo viên không mất nhiều thời gian để thiết kế, lựa chọn các nội dung, sáng tạo các đồ dùng đồ chơi phụ vụ cho hoạt động giáo dục kỹ năng sống để tích hợp vào dạy trẻ; tận dụng được nguồn đồ dùng trực quan; giáo viên cũng đã khơi dậy lòng nhân ái trong trẻ, giúp trẻ có được hứng kỹ năng sống, kỹ năng giao tiếp ứng xử.

**** Những hạn chế:***

Bên cạnh những thuận lợi trên thì việc áp dụng các giải pháp này gặp không ít khó khăn và tồn tại như sau:

Giáo viên còn thiếu kỹ năng truyền thụ và hình thành cho trẻ những kỹ năng sống cần thiết; chưa tạo được nhiều cơ hội cho trẻ thực hành các hành vi lễ giáo nên việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mới dừng lại ở cung cấp kiến thức. Giáo viên chưa biết cách tạo điều kiện giáo dục trẻ ở mọi lúc, mọi nơi. Ngoài ra do tác động ngoại cảnh trẻ được nuông chiều và đáp ứng mọi thứ theo yêu cầu nên có những biểu hiện không đúng trong lễ giáo với mọi người trong gia đình và bạn bè, trẻ không có được kỹ năng tự phục vụ bản thân, kỹ năng lãnh đạo...

II. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến:

II.0. Nội dung giải pháp sáng kiến

Giáo dục kỹ năng sống là một quá trình tác động sư phạm có mục đích, có kế hoạch nhằm hình thành năng lực hành động tích cực, có liên quan tới kiến thức và thái độ, giúp cá nhân có ý thức về bản thân, giao tiếp, quan hệ xã hội, thực hiện công việc, ứng phó hiệu quả với các yêu cầu thách thức của cuộc sống hàng ngày... Trong thời đại hiện nay, sự phát triển của kinh tế - xã hội đang đặt ra những yêu cầu ngày càng cao đối với hệ thống giáo dục, đòi hỏi nền giáo dục phải đào tạo ra những con người “phát triển về trí tuệ, cường tráng về thể lực, phong phú về tinh thần, trong sáng về đạo đức”. Trong đó giáo dục kỹ năng sống là cốt lõi của nền tảng giáo dục. Trẻ lứa tuổi mầm non là lứa tuổi đang dần hình thành và phát triển về mọi mặt, việc dạy kỹ năng sống cho trẻ là vô cùng quan trọng, đặc biệt với trẻ độ tuổi 5 - 6 tuổi giúp cho trẻ phát triển nhân cách, thể chất, tình cảm, giao tiếp, ngôn ngữ, tư duy một cách toàn diện, là nền tảng để trẻ tự tin bước vào trường tiểu học.

Nhận thức được điều đó, nên tôi đã đi sâu nghiên cứu “ Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non”

Giải pháp cụ thể:

Biện pháp 1: Giáo dục kỹ năng sống thông qua tiết học.

Giáo dục kỹ năng sống là phải giáo dục ở mọi lúc mọi nơi và cả trên tiết học. Lòng nội dung giáo dục kỹ năng sống vào các môn học nhằm hình thành cho trẻ những thói quen, hành vi có văn hóa. Trên tiết học giáo viên vừa cung cấp kiến thức vừa giáo dục trẻ những kỹ năng cần thiết trong đó giáo viên đóng vai trò là người hỗ trợ giúp trẻ phát huy khả năng, thế mạnh của mình từ đó phát triển những ứng xử tích cực và tự tin trong cuộc sống.

Cụ thể:

* Giờ học phát triển thể chất

Cô dạy trẻ biết các kỹ năng vận động, biết siêng năng rèn luyện để cơ thể khỏe mạnh, trẻ biết xếp hàng chờ đến lượt, biết hợp tác với bạn khi tham gia các hoạt động, trò chơi, trong khi tập không chen lấn xô đẩy nhau, biết tự lấy, cất đồ dùng...

* Giờ học khám phá khoa học, khám phá xã hội: Trẻ được lĩnh hội những kiến thức về thế giới tự nhiên, xã hội từ đó hình thành những kỹ năng như: kỹ năng giao tiếp, kỹ năng ứng xử, kỹ năng bảo vệ bản thân.

Ví dụ: Thông qua giờ học tìm hiểu về các giác quan, cô giáo dục trẻ kỹ năng biết bảo vệ, chăm sóc các giác quan, biết giữ vệ sinh cá nhân sạch sẽ. Hay trong giờ học tìm hiểu về “ Gia đình bé” dạy trẻ kỹ năng giao tiếp thông qua hoạt động trò chuyện, trao đổi, thảo luận, kể về gia đình: Trẻ biết chia sẻ thông tin về gia đình, kể về các thành viên trong gia đình, những việc mà trẻ thường làm ở nhà; những việc diễn ra hàng ngày trong gia đình bé, kể về những kỷ niệm đáng nhớ của gia đình bé... Qua hoạt động này kỹ năng giao tiếp của trẻ được phát triển, trẻ giao tiếp cởi mở với bạn, lắng nghe bạn nói và chờ đến lượt mình nói. Biết nói rõ ràng để bạn hiểu và chơi cùng bạn.

* Đối với giờ học phát triển thẩm mỹ :

Ví dụ : Với giờ học “Vẽ khẩu trang” tôi lồng ghép dạy trẻ kỹ năng đeo khẩu trang đúng cách để phòng chống dịch bệnh Covid-19. Hay trong giờ dạy hát “ Khám tay” tôi tổ chức trẻ được củng cố lại kỹ năng rửa tay bằng xà phòng từ đó giáo dục trẻ thói quen vệ sinh cá nhân sạch sẽ...

* Đối với giờ học làm quen văn học: Những tác phẩm văn học đã chứa đựng những nội dung giáo dục kỹ năng sống rất sâu sắc. Do đó tôi lựa chọn những bài thơ câu chuyện, bài đồng dao, hò vè ...có nội dung phù hợp với từng chủ đề và kỹ năng cần giáo dục trẻ.

Ví dụ: Qua câu chuyện “ Chú dê đen” trẻ biết nhận xét hành vi đúng- sai, tốt- xấu từ đó có ứng xử phù hợp đồng thời qua câu chuyện tôi giáo dục trẻ kỹ năng bình tĩnh, tự tin giải quyết vấn đề trong cuộc sống. Với bài thơ “ Bé quét nhà” không chỉ giúp trẻ có những kỹ năng giữ vệ sinh môi trường mà còn giúp trẻ nhận biết được những nơi nguy hiểm, những hành động nguy hiểm từ đó trẻ biết tránh không làm những việc gây nguy hiểm cho bản thân...

* Đối với giờ học làm quen chữ cái: dạy trẻ phát âm đúng, nói rõ ràng, biết sắp xếp đồ dùng học tập gọn gàng, ngăn nắp.

* Với những giờ phát triển tình cảm- kỹ năng xã hội: Ngay từ khi xây dựng kế hoạch trong mỗi chủ đề ngoài những giờ học phát triển tình cảm xúc cho trẻ tôi luôn chú trọng đến việc tổ chức các giờ học phát triển những kỹ năng sống nhằm đáp ứng mục tiêu giáo dục và đảm bảo nội dung Chương trình giáo dục mầm non.

Biện pháp 2. Sử dụng các tình huống có vấn đề dạy kỹ năng sống, khuyến khích trẻ sử dụng vốn kinh nghiệm của mình để giải quyết vấn đề.

Trong cuộc sống có vô vàn các tình huống xảy ra đòi hỏi con người phải giải quyết, ứng phó. Để hành động trở thành kỹ năng cần trải qua một quá trình. Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ phải gắn với các việc làm, tình huống cụ thể: trẻ được quan sát người khác làm, trẻ được tự thực hiện để trải nghiệm. Khả năng vận dụng các kỹ năng sống một cách linh hoạt sẽ cho phép trẻ xử lý tốt các tình huống xảy ra với trẻ trong cuộc sống. Trong quá trình dạy trẻ tôi luôn tận dụng các tình huống để khuyến khích trẻ tự tìm cách giải quyết từ đó trẻ mạnh dạn, tự tin hơn rất nhiều.

Ví dụ: : *Khi trong lớp có một bạn bị sốt. Tôi sẽ tận dụng tình huống đó để hỏi trẻ cần làm gì? Làm như thế nào? Ai có thể giúp cô và bạn? Sau khi làm những việc đó nếu bạn không hạ sốt được thì chúng ta phải làm gì? Ai có thể giúp cô cháu mình làm việc đó? Chúng ta sẽ liên lạc với họ bằng cách nào?* Với những gợi ý đó và bằng vốn kinh nghiệm của bản thân trẻ đã có những câu trả lời, hành động để giải quyết vấn đề nhanh nhất và qua đó tôi đã giáo dục trẻ kỹ năng giải quyết vấn đề, nhận ra được những tình huống khẩn cấp, có kỹ năng xử lý những tình huống đơn giản trong cuộc sống, biết gọi người giúp đỡ khi gặp khó khăn và trong tình huống này trẻ lớp tôi đã đưa ra ý kiến sẽ gọi cho bố mẹ bạn, đưa bạn đến trạm y tế xã...cũng qua đó tôi đã khơi dậy ở trẻ tình cảm biết quan tâm, giúp đỡ bạn bè khiến cho tình bạn trở nên thắm thiết.

Bên cạnh những tình huống xảy ra trong lớp học thì con đường cho trẻ đi tham quan là một “con đường màu mỡ” về các tình huống thực tế xảy ra trong cuộc sống cần con người giải quyết. Đó là nơi trẻ được cọ xát với rất nhiều tình huống thực tế giúp trẻ bồi dưỡng kỹ năng xử lý tình huống rất hiệu quả.

Ví dụ: Khi đi thăm quan đền Trạng, đến sân có rất nhiều lá rụng, tôi tập tưng trẻ lại và nói. Hôm nay ở sân đền Trạng có rất nhiều lá cây rụng chúng mình có ý tưởng gì để cho sân đền sạch sẽ hơn để giúp ông bảo vệ đền. Trẻ sẽ trao đổi và cùng đưa ra ý kiến sẽ nhặt lá, quét sân và nhặt rác bỏ vào thùng đựng quy định. Sau đó trẻ cùng nhau thực hiện công việc đến khi xong việc thì cùng nhau tập trung để về lớp.

Hay trong một lần cho trẻ đi tham quan chợ Búa, có một tình huống xảy ra là có nhiều người dân khi thấy các con đi đến chợ thì rất thích thú, có người đã lại gần và nắm tay trẻ hỏi truyện mặc dù không quen biết. Tận dụng tình huống đó tôi hỏi các trẻ khác có quen với bác đó không? Nếu không phải là người

quen thì chúng mình phải làm gì? Sau đó tôi thấy một vì trẻ lớp tôi đã chạy lại chỗ bạn và kéo bạn trở lại lớp rồi dặn bạn là “Bạn không được đi theo người lạ đâu”.

Như vậy, qua việc trẻ tự xử lý các tình huống, tôi thấy trẻ lớp tôi đã “trưởng thành” hơn hẳn. Trẻ độc lập, chủ động giải quyết các tình huống có vấn đề và hơn hết là biết giải quyết cùng nhau, biết bàn luận, mạnh dạn đưa ra ý kiến của mình, lắng nghe ý kiến của bạn và lựa chọn giải pháp phù hợp. Biết bảo vệ an toàn cho bản thân mình.

Biện pháp 3: Giáo dục kỹ năng sống thông qua các trò chơi

Các bậc cha mẹ thường đề cao tầm quan trọng của việc học tập đối với sự khôn lớn của trẻ. Với trẻ em, học tập có ý nghĩa to lớn trong việc trang bị những kiến thức và hiểu biết căn bản. Nhưng bên cạnh hoạt động học tập, hoạt động vui chơi cũng đóng một vai trò không nhỏ trong sự phát triển nhân cách và kỹ năng sống của trẻ em. Với trẻ mẫu giáo thì “*Học bằng chơi – chơi mà học*”. Nghĩa là trong vui chơi xây dựng những nhận thức, ý thức cho trẻ đồng thời qua đó tập dần cho trẻ những thói quen, những kỹ năng, kỹ xảo cần thiết cho hoạt động học tập sau này. Đối với hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ thì việc trang bị kiến thức để trẻ hiểu và hình thành các kỹ năng sinh tồn, điều cơ bản quan trọng nhất chính giúp bé hiểu về thế giới xung quanh là việc làm rất quan trọng. Những điều cơ bản mà bé cần biết chính là: Nhận ra những món vật cần thiết, tự chăm sóc bản thân, những biết dấu hiệu an toàn. Tuy nhiên, để trẻ nhớ được hết những điều đó thì hoàn toàn không dễ dàng gì. Vì thế, giải pháp tốt nhất để rèn luyện kỹ năng sống cho trẻ là thông qua các trò chơi. Trong quá trình dạy trẻ tôi đã tìm tòi, sưu tầm trên mạng internet, sáng tạo ra một số trò chơi để sử dụng giáo dục kỹ năng sống cho trẻ ở lớp mình.

- Trò chơi nhận thức – tình huống: Việc tìm hiểu về thế giới xung quanh giúp trẻ tìm tòi, rút ra được cho mình những kinh nghiệm và bài học cần thiết. Thông qua những tình huống hàng ngày để kích thích trí tò mò và hứng thú học hỏi, trau dồi kiến thức ở bé.

Ví dụ: Trò chơi đoán tên đồ vật: Đây là một trong những trò chơi giúp bé phát triển nhận thức một cách toàn diện, chú ý vào các chi tiết nhỏ. Giáo viên chỉ cần lấy bất kỳ món đồ vật nào trong lớp hay bức tranh vẽ đồ vật, phong cảnh, con người sau đó đưa ra thử thách cho bé nhắm mắt để miêu tả lại những gì mà chúng nhớ để miêu tả về chúng và cho bạn đoán tên đồ vật, bức tranh

- Trò chơi tìm đường: Đây là một trong những trò chơi giúp trẻ phát triển kỹ năng xác định vị trí. Tôi chuẩn bị 1 bản đồ, cho trẻ quan sát và chỉ cho bé dấu hiệu nhận biết những lối rẽ, sau đó để bé miêu tả lại. Khi chơi tôi nói địa điểm cần tìm trẻ sẽ miêu tả đường đi đến địa điểm đó. Nếu trẻ miêu tả đúng sẽ được tặng sao, nếu sai sẽ phải nhỷ lò cò...Trò chơi này có thể tổ chức cho cá nhân hoặc theo nhóm nhỏ.

- Trò chơi “ Bò chui qua ống dài” Trò chơi này không chỉ phát triển ở trẻ tố chất vận động mà còn dạy kỹ năng không sợ bóng tối. Trẻ nhỏ thường rất sợ bóng tối, chúng sẽ căng thẳng, khóc thét và hoảng loạn vì không biết phải làm gì. Chính vì vậy trò chơi này sẽ giúp xua tan cảm giác sợ hãi và có kỹ năng ứng xử phù hợp. Tôi chuẩn bị một chiếc ống dài, hai đầu có cửa là tấm vải tối màu, trẻ sẽ bò chui qua ống dài đó một cách khéo léo. Sau khi chơi trò chơi này tôi thấy trẻ lớp tôi đã không còn sợ bóng tối từ đó phát huy ở trẻ sự tự tin, mạnh dạn và lòng dũng cảm.

- Trò chơi trốn tìm: Hầu như mọi đứa trẻ đều thích trò chơi trốn tìm này. Qua trò chơi này, bé có thể rèn luyện cho mình kỹ năng sống tự bảo vệ bản thân an toàn, tìm nơi trú ẩn khi gặp nguy hiểm. Đồng thời, thông qua trò chơi tôi cũng có thể dựng thêm những tình huống gay gắt về dấu hiệu của người xấu để trẻ ghi nhớ và đề phòng.

- Trò chơi vận động: Thông qua những trò chơi vận động như nhảy dây, trồng cây, đua thuyền trên cạn, kéo co, những trò chơi dân gian... vừa phát triển khả năng vận động, rèn luyện sức khỏe, vừa có thể phát triển tư duy sáng tạo một cách tốt nhất đồng thời là cơ hội để giáo dục trẻ kỹ năng hợp tác với bạn. Ví dụ như trò chơi “ Khiêu vũ cùng bóng”: Tôi chia lớp thành nhiều đội chơi. Mỗi đội có 2 trẻ. Trẻ trong đội phải dùng chân giữ bóng và 2 tay đan vào nhau khi có tiếng nhạc thì hai bạn phải khiêu vũ theo tiếng nhạc, nhạc nhanh thì khiêu vũ nhanh, nhạc chậm thì khiêu vũ chậm, nhạc dừng thì phải dừng. Khi nhạc dừng đội nào vẫn giữ được bóng thì đội đó thắng cuộc. Trò chơi này trẻ lớp tôi chơi rất hứng thú

Như vậy, có thể nói vui chơi là một hoạt động sống không thể thiếu đối với trẻ em. Thông qua trò chơi đứa trẻ tự rèn luyện những đức tính và kỹ năng sống một cách tự nhiên và đầy hứng thú. Nhờ vậy hiệu quả giáo dục sẽ cao hơn so với những phương thức giáo dục khác.

Biện pháp 4: Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ ở mọi lúc, mọi nơi

Việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ không phải một sớm một chiều mà phải có quá trình, thời gian để hình thành và rèn luyện. Đó là sự lặp một thao tác, một hành vi nào đó dẫn sẽ trở thành kỹ năng đối với trẻ. Sự trải nghiệm nhiều lần ấy sẽ giúp trẻ nhận thấy ý nghĩa thiết thực của việc làm, từ đó trẻ sẽ chủ động vận dụng các kỹ năng cần thiết vào từng tình huống cụ thể trong cuộc sống. Hàng ngày, chúng ta có thể thông qua nhiều hình thức, các phương pháp dạy kỹ năng sống cho trẻ mầm non khác nhau ở mọi lúc mọi nơi như:

Thông qua hoạt động vui chơi: vui chơi là hoạt động tạo cho trẻ nhiều hứng thú và cũng cho trẻ cơ hội được vận dụng nhiều kiến thức kỹ năng khác nhau vào giải quyết nhiệm vụ chơi. Tôi hướng dẫn trẻ tự chọn nhóm với nhau để chơi, tự thỏa thuận các vai chơi trong nhóm để biết được trong nhóm chơi nhiệm vụ của mình là làm gì. Trẻ được thử nghiệm nhiều vai trò khác nhau qua các vai chơi, được phát huy trí tưởng tượng, sáng tạo, học hỏi và hợp tác với các bạn

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

cùng chơi... ví dụ trong trò chơi gia đình trẻ phải điều hoà các mối quan hệ với 2 vai trò khác nhau: mối quan hệ với bạn cùng chơi (quan hệ thật) và quan hệ với các nhân vật trong trò chơi (quan hệ giả). Để trò chơi phát triển mỗi đứa trẻ đều phải cùng cố gắng hoàn thành tốt vai trò của mình đồng thời phải biết chia sẻ, hợp tác với các bạn khác.

Thông qua sinh hoạt hàng ngày: sinh hoạt hàng ngày của trẻ đa phần là những hoạt động lặp đi lặp lại vì vậy trẻ được rèn luyện nhiều và thực hiện các công việc đó một cách dễ dàng vì đã thành nếp sinh hoạt. Ngoài ra, trong sinh hoạt trẻ cũng gặp phải những vấn đề mới nảy sinh – đó chính là cơ hội quý để hình thành những kỹ năng sống mới.

Ví dụ: - Trong giờ đón trả trẻ: Tôi cùng các giáo viên trong lớp trò chuyện với trẻ, giáo dục trẻ kỹ năng giao tiếp, kỹ năng tự cất giày dép, ba lô đúng nơi quy định ngoài ra tôi còn dạy trẻ biết chào hỏi, biết nói lời xin lỗi, biết nói cảm ơn, không nói leo khi người khác nói, không tự tiện lấy đồ và sử dụng đồ của người khác...

- Trong giờ thể dục sáng: Tôi hướng dẫn trẻ cách đứng thẳng hàng, bạn sau nhường bạn trước, có tính chủ động biết vị trí của mình trong.

- Trong giờ hoạt động ngoài trời: Khi cho trẻ quan sát vườn rau, vườn hoa, cây xanh trong vườn trường tôi giáo dục trẻ kỹ năng chăm sóc cây như: tưới cây, nhổ cỏ, bắt sâu, kỹ năng bảo vệ không ngắt cây, bẻ cành, hái hoa...hay như trong chủ đề “ Giao thông” trong giờ hoạt động ngoài trời tôi cho trẻ tham gia vào khu vui chơi giao thông làm các bác tài xế lái xe qua ngã tư đường phố, làm người đi bộ tham gia giao thông..., sau khi chơi tôi cho trẻ nhận xét ai đã đi đúng luật, ai đi sai luật giao thông...qua hoạt động này tôi đã dạy cho trẻ kỹ năng tham gia giao thông, giúp trẻ có kỹ năng nhận biết hành vi đúng- sai khi tham gia giao thông từ đó trẻ sẽ vận dụng những kỹ năng đó vào cuộc sống và biết nhắc nhở người thân của mình thực hiện đúng luật giao thông.

- Trong giờ ăn: đây là khoảng thời gian tôi tận dụng để hình thành nhiều kỹ năng sống cho trẻ như: làm việc nhóm khi tham gia trực nhật, kỹ năng tự phục vụ : kỹ năng rửa tay bằng xà phòng, kỹ năng rửa mặt, kỹ năng tự cầm thìa xúc cơm, không làm rơi vãi thức ăn..., hành vi văn minh khi ăn uống: biết mời cô , mời bạn khi ăn, không nói chuyện, không nô đùa trong khi ăn...

Thông qua xem phim, nghe kể chuyện: nội dung các bộ phim, câu chuyện phù hợp sẽ là gợi ý cho trẻ về cách cư xử đúng, cách giải quyết vấn đề hiệu quả.

Thông qua hoạt động sáng tạo: Với trò chơi đóng vai, trẻ “nhập vai” và giải quyết tình huống giả định, giúp trẻ tập các kỹ năng sống một cách nhẹ nhàng, thú vị. Ví dụ: đi siêu thị mà bị lạc thì trẻ làm gì?, làm hỏng đồ chơi của

bạn trẻ sẽ làm thế nào?...hay sau khi tìm hiểu, khám phá về các loại hạt tôi khuyến khích trẻ tạo hình những bức tranh từ hạt hạt.

Thông qua hoạt động lao động: tôi dạy trẻ giúp đỡ cô lau dọn, sắp xếp đồ dùng đồ chơi ngăn nắp gọn gàng, vệ sinh lớp học sạch sẽ...

Thông qua các hoạt động lễ hội: Một trong những kỹ năng đầu tiên mà giáo viên cần chú tâm là phát triển sự mạnh dạn, tự tin, hợp tác với bạn khi tham gia biểu diễn văn nghệ và chơi các trò chơi trong các ngày lễ hội. Trong năm học vừa qua lớp tôi được đánh giá cao về chất lượng của các tiết mục văn nghệ hay tinh thần hợp tác đồng đội khi tham gia vào các ngày lễ hội như: Ngày hội đến trường của bé, Tết Trung thu, Ngày hội Chiến sĩ tí hon,

Như vậy, việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ ngay từ khi còn nhỏ là việc làm cần thiết và có ý nghĩa thiết thực. Mỗi trẻ có những yếu tố cá nhân khác nhau và sự ảnh hưởng của các quan hệ xã hội cũng như hoàn cảnh sống, môi trường trải nghiệm khác nhau nên nhà giáo dục cần có những hình thức, biện pháp linh hoạt, hợp lý và tận dụng các điều kiện để tạo ra nhiều cơ hội cho trẻ được tự trải nghiệm. Với kỹ năng sống phong phú trẻ sẽ biết cách khai thác kiến thức từ cuộc sống xung quanh, tạo lập các mối quan hệ với tự nhiên và con người để sống an toàn, hòa bình và phát triển. Bên cạnh đó bản thân tôi luôn phải gương mẫu trong việc hoàn thiện các kỹ năng sống, chuẩn mực trong giao tiếp với trẻ và mọi người xung quanh, luôn hết lòng yêu thương, tôn trọng và đối xử công bằng với trẻ tạo cho trẻ cảm giác an toàn khi ở trường đồng thời tạo mọi điều kiện để trẻ được phát huy hết khả năng, sở thích của bản thân. Có như vậy trường mầm non mới thực sự trở thành “ Trường học thân thiện- Học sinh tích cực” để “ Mỗi ngày đến trường của trẻ đều là một ngày vui” .

Biện pháp 5: Tuyên truyền, phối kết hợp với phụ huynh trong việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ

Bên cạnh việc dạy trẻ các kỹ năng ở trên lớp, tôi thường xuyên chú trọng đến việc phối kết hợp với phụ huynh trong việc giáo dục và rèn kỹ năng sống cho trẻ.

Trong các giờ đón, trả trẻ tôi trao đổi với phụ huynh để dễ dàng nắm bắt tình hình của trẻ, hiểu được tính cách, hoàn cảnh sống của từng trẻ từ đó đề ra các biện pháp phù hợp nhằm tác động đến trẻ, phối hợp, thống nhất với phụ huynh trong việc rèn và giáo dục kỹ năng sống cho trẻ khi ở nhà.

Trong các buổi họp phụ huynh đầu năm học tôi tuyên truyền đến phụ huynh các nội dung, hình thức giáo dục kỹ năng sống cho trẻ, tư vấn giúp phụ huynh tận dụng các tình huống diễn ra hàng ngày trong gia đình trẻ để giáo dục kỹ năng sống cho trẻ. Ví dụ: Khi có khách đến nhà dạy trẻ phải biết chào mời khách, không quấy phá, không nói tục, chửi bậy, không làm phiền người

lớn...hay khi ăn cơm phải biết mời ông bà, bố mẹ, biết sử dụng đồ dùng ăn uống thành thạo, phù hợp. Khi chơi đồ chơi xong phụ huynh nên rèn cho trẻ biết cất dọn đồ chơi ngăn nắp, gọn gàng, đúng nơi quy định. Cha mẹ có thể thu dọn đồ chơi cùng con tuy nhiên không nên làm hết hộ trẻ. Hay trong các ngày lễ, Tết cha mẹ khuyến khích, động viên trẻ cùng dọn dẹp, trang hoàng nhà cửa, đi mua sắm cùng cha mẹ, gấp quần áo, quét nhà nhặt rau giúp mẹ, biết tự đánh răng, rửa mặt...để đem lại cho trẻ vốn kinh nghiệm sống đồng thời qua đó giáo dục cho trẻ những truyền thống văn hóa của gia đình trong các dịp lễ, Tết

Không những tôi luôn vận động phụ huynh giành thời gian để quan tâm lắng nghe để hiểu trẻ, kiên trì, không nên nôn nóng trong việc rèn các kỹ năng cho trẻ khi ở nhà; tự nguyện tham gia vào các hoạt động giáo dục của lớp, trường, tham gia các buổi hội thảo về giáo dục kỹ năng sống, phối kết hợp với giáo viên tổ chức các ngày hội ngày lễ cho trẻ tạo cho trẻ không khí phấn khởi vui tươi. Bên cạnh đó, thông qua nhóm Zalo của lớp tôi thường xuyên thông tin đến phụ huynh về tình hình của trẻ ở lớp, gửi các bài học, video, các chương trình giáo dục để hướng dẫn phụ huynh ôn luyện kiến thức, kỹ năng, lựa chọn các chương trình truyền hình bổ ích, các bài giảng giáo dục cho trẻ khi ở nhà và đặc biệt là trong thời gian trẻ nghỉ học để phòng chống dịch bệnh covid-19.

Kết quả: Phụ huynh đã nhận thức được tầm quan trọng của việc giáo dục kỹ năng sống của con em mình, có thói quen phối hợp chặt chẽ với cô giáo trong giáo dục trẻ.

II.1. Tính mới, tính sáng tạo:

II.1.1. Tính mới

- Khởi dậy được tính tò mò, phát triển trí tưởng tượng, năng động, mạnh dạn, tự tin, thói quen tốt trong lao động tự phục vụ, được rèn luyện kỹ năng tự lập; kỹ năng nhận thức; kỹ năng vận động thông qua các hoạt động hàng ngày trong cuộc sống của trẻ; ngoài ra có kỹ năng tự kiểm soát bản thân; phòng tránh những nguy hiểm trong cuộc sống, phát triển óc sáng tạo, tính tự tin thông qua các hoạt động trẻ được rèn luyện kỹ năng xã hội; kỹ năng về cảm xúc, giao tiếp; chung sống hòa bình; . Trẻ được giáo dục, chăm sóc nuôi dưỡng tốt, được bảo vệ sức khỏe, được bảo đảm an toàn...

- Giao tiếp giữa cha mẹ và con cái tốt hơn, đa số cha mẹ dịu dàng, ít la mắng trẻ, thay đổi trong cách rèn kỹ năng cho trẻ, phân việc cho trẻ, không cung phụng trẻ thái quá, không còn hình ảnh ba bế con, mẹ đi sau xách cặp cho con, tranh thủ đút cho con ăn, ngược lại xuất hiện khá nhiều hình ảnh trẻ tự đeo ba lô, tự đi lên gác, tự xúc cơm ở trẻ nhỏ.

II.1.2. Tính sáng tạo

Việc tích hợp lồng ghép nội dung giáo dục kỹ năng sống trong hoạt động học và tận dụng giáo dục trẻ ở mọi lúc mọi nơi đồng thời sáng tạo các trò chơi

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

mới lạ, hấp dẫn đã đem lại hiệu quả giáo dục trẻ giúp trẻ tự tin trong cuộc sống có những ứng phó phù hợp với hoàn cảnh thực tế đồng thời gắn kết trẻ với gia đình, bạn bè và xã hội.

* **Tóm lại:** Việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ là một giờ hoạt động vô cùng quan trọng đối với trẻ. Vì thế giáo viên cần xác định đây là nhiệm vụ quan trọng phải khắc phục mọi khó khăn để có những phương pháp, hình thức giáo dục cho trẻ hàng ngày. Qua việc thực hiện áp dụng biện pháp mới tôi thấy trẻ lớp tôi ngoan ngoãn, tự tin hơn trong cuộc sống, có kỹ năng tự phục vụ bản thân không phụ thuộc vào người lớn, có kỹ năng hợp tác với bạn bè, kỹ năng giao tiếp tốt, có kỹ năng xử lý được các tình huống xảy ra trong cuộc sống hàng ngày; thích tò mò, khám phá thế giới xung quanh, sáng tạo hơn trong các hoạt động, biết giữ an toàn cá nhân thay vào sự nhút nhát, rụt rè, nhõng nhẽo của trẻ ở những năm học trước.

* **Kết quả đạt được sau khi áp dụng các giải pháp:** Ví dụ lớp 5A4-Trường MN Thái Sơn I. Số lượng trẻ 37 cháu

Bảng khảo sát đầu năm khi chưa áp dụng các biện pháp:

STT	Tên các kỹ năng	Đạt		Chưa đạt	
		Số trẻ	Tỷ lệ %	Số trẻ	Tỷ lệ %
1	- Tính tự tin	20	54 %	17	46 %
2	- Kỹ năng hợp tác	19	51%	18	49 %
3	- Kỹ năng giao tiếp	21	57%	16	43 %
4	- Kỹ năng xử lý tình huống	16	43 %	21	57 %
5	- Sự tò mò và khả năng sáng tạo	18	49 %	19	51 %
6	- Kỹ năng giữ an toàn cá nhân	17	46%	20	54 %
7	- Kỹ năng tự phục vụ	24	65%	13	35 %

Bảng khảo sát sau khi áp dụng sáng kiến:

STT	Tên các kỹ năng	Đạt		Chưa đạt	
		Số trẻ	Tỷ lệ %	Số trẻ	Tỷ lệ %
1	- Tính tự tin	33	89 %	4	11 %

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

2	- Kỹ năng hợp tác	30	81%	7	19 %
3	- Kỹ năng giao tiếp	31	84 %	6	16 %
4	- Kỹ năng xử lý tình huống	29	78 %	8	22 %
5	- Sự tò mò và khả năng sáng tạo	32	86 %	5	14 %
6	- Kỹ năng giữ an toàn cá nhân	29	78%	8	22 %
7	- Kỹ năng tự phục vụ	37	100%	0	0 %

Bằng những thông số qua ví dụ của lớp 5A4 – Trường mầm non Thái Sơn I do tôi chủ nhiệm đã chứng tỏ hiệu quả hữu hiệu của các giải pháp trong sáng kiến tôi đã đưa ra.

II.2. Khả năng áp dụng, nhân rộng:

- Sáng kiến có khả năng áp dụng cho quá trình tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho trẻ trong lớp cũng như trong toàn trường. Và cũng có thể áp dụng trong toàn huyện

- Khi vận dụng các biện pháp đó tôi đã nên chuyên đề tại trường và được đánh giá cao.

II. 3. Hiệu quả, lợi ích thu được do áp dụng giải pháp:

a, Hiệu quả kinh tế:

- Sáng kiến này giúp giáo viên mầm non thực hiện tốt nội dung giáo dục kỹ năng sống cho trẻ ở trường mầm non mà không tốn kém về kinh phí.

- Giúp các giáo viên và bậc phụ huynh có thêm một kho tư liệu tham khảo để phục vụ cho công tác chăm sóc cũng như giáo dục trẻ mầm non.

b, Hiệu quả về mặt xã hội:

Qua quá trình áp dụng các biện pháp trên, cùng sự chỉ đạo của Ban giám hiệu nhà trường mà tôi đã thu lại được một số lợi ích về mặt xã hội không nhỏ, cụ thể như sau:

+ Về phía giáo viên:

- Nắm chắc được nội dung, phương pháp tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho trẻ

- Giúp giáo viên hiểu sự cần thiết phải dạy kỹ năng sống cho trẻ.

- Có nhiều kinh nghiệm trong việc sưu tầm các trò chơi, lựa chọn sáng tạo các hoạt động để giáo dục kỹ năng sống cho trẻ có hiệu quả cao.

+ Về phía trẻ: Trẻ có ý thức về bản thân, có khả năng nhận biết và thể hiện tình cảm với mọi người, sự vật, hiện tượng xung quanh, có một số phẩm chất cá nhân: Mạnh dạn, tự tin, tự lực, có một số kỹ năng sống: Tôn trọng, hợp tác, thân thiện, quan tâm, chia sẻ. Thực hiện một số quy tắc, quy định trong sinh hoạt ở gia đình, trường lớp mầm non, cộng đồng gần gũi.

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

+ Về phía phụ huynh: Giúp phụ huynh hiểu được trẻ hơn, biết lắng nghe và giành nhiều thời gian chơi với trẻ để có phương pháp rèn và giáo dục các kỹ năng sống cho trẻ khi ở nhà, giúp trẻ tự tin, kỹ năng ứng phó với mọi hoàn cảnh và giao tiếp xã hội tốt hơn. Phối kết hợp với nhà trường và giáo viên trong công tác giáo dục kỹ năng sống cho trẻ.

c, Giá trị làm lợi khác:

Từ những kết quả đạt được sau khi áp dụng các giải pháp trên đã góp phần làm thay đổi nhận thức của phụ huynh học sinh, thay đổi về tác phong và tinh thần trách nhiệm của đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên của trường, là động lực mạnh mẽ để các cấp ủy đảng chính quyền địa phương quan tâm đối với sự nghiệp giáo dục của xã Thái Sơn.

*Trên đây là một số giải pháp giúp **Nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non Thái sơn I**. Kính mong sự quan tâm chia sẻ, góp ý kiến xây dựng của các đồng chí; đồng nghiệp để sáng kiến của tôi được hoàn thiện hơn..*

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

CƠ QUAN ĐƠN VỊ
ÁP DỤNG SÁNG KIẾN

An Lão, ngày 21 tháng 01 năm 2021
Tác giả sáng kiến

Đặng Thị Khuya

PHỤ LỤC

HÌNH ẢNH MINH HỌA

Hình ảnh bé tham gia chơi hoạt động ngoài trời

Hình ảnh bé chơi: Đua thuyền trên cạn

Hình ảnh bé chơi giao thông

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

Hình ảnh bé chơi nấu ăn

Hình ảnh bé chơi bán hàng

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

Hình ảnh sản phẩm sáng tạo : Bé trang trí bưu thiếp từ hạt gạo

Hình ảnh mầm cô trung thu do cô và bé trang trí đạt giải nhất

Sáng kiến: Một số biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non

Cô và bé thăm quan Đền thờ Trang nguyên Trần Tất Văn

Hình ảnh bé thăm quan trường tiểu học Trần Tất Văn

Hình ảnh bé tham gia Ngày hội Chiến sĩ tí hon